

Liste over mulige barrierer for arealomlægningsplaner og arealudtag

MGTP ajourfører og udgiver løbende en oversigt over mulige barrierer for arbejdet med arealomlægningsplaner og arealudtag i regi af de lokale treparter, taskforcen for arealudtag og Politisk Forum for Arealudtag.

Kolonnen "Beskrivelse" viser en kort syntese af de mulige forhold, der er uddybet i arbejdsgrupper, myndigheder og på møder. Kolonnen "Hvor" viser, hvor den mulige barriere pt. er under behandling. Kolonnen "Status" viser de umiddelbare næste trin i behandlingen af barrieren. Hvor det er muligt og/eller, hvor der er sket en tidsmæssig prioritering af den konkrete barriere, er der angivet en tentativ tidsmæssig ramme for de relevante afklaringer.

Titel	Beskrivelse	Hvor	Status
Kommunalt anlægsloft	Kommunalt anlægsloft betyder, at arealomlægningsprojekter skal prioriteres overfor andre kommunale anlægsprojekter, hvilket kan reducere fremdriften i omlægningsindsatsen.	Problemstillingen vedrører de generelle økonomiske aftaler mellem regeringen og KL og håndteres i den sammenhæng.	Problemstillingen vedrører de generelle økonomiske aftaler mellem regeringen og KL og håndteres i den sammenhæng.
Ejendomsskat	Manglende økonomisk incitament for lodsejer til omlægning af landbrugsjord til natur, da omlægningen kan medføre, at en ejendom omkategoriseres fra landbrugs- eller skovejendom, hvor der som udgangspunkt er en særligt lav vurdering og beskatning, til ejerbolig eller erhvervsejendom.	Problemstillingen vedrører det nye ejendomsvurderingssystem og håndteres i regi af forligskreds om et nyt ejendomsvurderingssystem.	Skatteministeriet og den nedsatte følgegruppe udarbejder løsningsforslag, herefter drøftelse i forligskreds og efterfølgende lovproces.

Ressourcetryk	Bemanding og evt. rekruttering hos hhv. kommuner, udtagningskonsulenter og rådgivere, samt forskelle i erfaring med udtagningsprojekter kan reducere fremdriften i omlægningsindsatsen.	Udfordringsbillede og mulige løsningsspor drøftes i PFA i juni måned.	MGTP og KL beskriver udfordringsbilledet og mulige løsningsspor, herunder hvordan flaskehalse kan løses ved at udvikle rammer for tværkommunalt projekt- og myndighedssamarbejde, frem mod møde i PFA i juni 2025.
NBL §3 (dispensationsmuligheder)	Usikkerhed omkring dispensationsmuligheder i forhold til § 3 og håndtering af tilstandsændringer i forbindelse med konkrete projekter kan reducere antal og omfang af projekter og kan desuden reducere fremdriften i omlægningsindsatsen.	Udfordringsbillede og mulige løsningsspor drøftes i PFA i juni måned.	I taskforcen drøftes i foråret 2025 kommuners praksis og de gode eksempler på håndtering af naturbeskyttelseslovens § 3 i konkrete arealomlægningsprojekter. Behovet for supplerende vejledning kortlægges. MGTP beskriver eventuelle yderligere aspekter af udfordringsbilledet og mulige løsningsspor frem mod møde i PFA i juni 2025.
NBL §3 (lodsejerincitament)	Usikkerhed omkring § 3-reguleringens betydning kan reducere lodsejeres incitament til at indgå i arealomlægning.	Arbejdsgruppe	Den tidligere Landbrugsstyrelse har med inddragelse af Kammeradvokaten afklaret betydning af § 3 for kompensation ifm. arealomlægning. Vejledningsmateriale, herunder FAQ til projektejdere er offentliggjort på SGAVs hjemmeside. SGAV har, på opfordring fra Arbejdsgruppe for arealudtag, desuden udarbejdet et notat om sikkerhed ved kompensation og køb-salgsaftaler ifm. deltagelse i udtagningsprojekter. Notatet forventes offentliggjort i 2025 til brug for

			projektejeres og udtagningskonsulenters dialog med lodsejere. SGAV har desuden sat gang i juridisk analyse, som skal klarlægge, hvor NBL § 3 uhensigtsmæssigt kan stoppe projekter fra at blive realiseret, og om der potentielt kan ændres på dette.
Sagsbehandlingstider i SGAV	Sagsbehandlingstider hos SGAV og projekttider i relation til de forskellige tilskudsordninger kan påvirke fremdriften i omlægningsindsatsen.	SGAV	Handlingsplan for kortere projektforløb, herunder sagsbehandlingstider, er igangsat. Dette indebærer bl.a., at SGAV undersøger mulighederne for, hvordan sekventielle forløb i udtagningsprojekter i højere grad kan foregå parallelt. Endvidere undersøges, hvordan behovet for projektændringer kan mindskes.
Arealprioritering	Konflikter med øvrig arealplanlægning og prioritering i kommuner, regioner og staten kan reducere arealet, der er tilgængelig til arealomlægning i regi af grøn trepart og/eller forhindre sammenhængende natur.	Udfordringsbillede og mulige løsningsspor drøftes i PFA i juni	MGTP har igangsat kortlægning af det mulige udfordringsbillede, herunder dialog med Danske Regioner og kirken med henblik på drøftelse i PFA i juni 2025. Arbejdsgruppen bidrager til kortlægningen af udfordringsbilledet bl.a. igennem dialog med Energinet, Banedanmark, Vejdirektoratet og Trafikstyrelsen. På baggrund af dialogen udarbejdes i foråret 2025 FAQ om kontakt til relevante statslige og regionale myndigheder, samt kontakt til Folkekirken.

Naturhensyn	Fokus på kvælstofindsatsbehov og lavbund i omlægningsplaner i 2025 kan reducere fokus på skov og natur i forbindelse med arealomlægningen.	Udfordringsbillede og mulige løsningsspor drøftes i PFA i juni	DN og MGTP udarbejder i foråret 2025 en trin-for-trin guide til inddragelse af naturhensyn i omlægningsplanen. MGTP og DN er desuden i gang med at beskrive det eventuelle udfordringsbillede og mulige løsningsspor med henblik på drøftelse i PFA i juni 2025.
Lodsejerdialog	Manglende lodsejerdialog i forbindelse med omlægningsplaner kan reducere opbakning fra lodsejere og dermed fremdriften i omlægningsindsatsen.	L&F (og KL)	L&F udarbejder i foråret 2025 med inddragelse af KL en kommunikation om den gode lodsejerdialog og eksempler på lodsejerinddragelse.
Tast-selv (EU-finansierede ordninger)	Tast-Selv er det it-værktøj, der anvendes til ansøgning og sagsbehandling af VKP- og KVLP-tilskudssager. Brugeroplevelsen af tast-selv og risiko for it-fejl kan være ressourcekrævende og nedbringe incitament til at søge ordninger.	SGAV	SGAV har de seneste år implementeret en række tiltag for at forbedre Tast-Selv og reduceret mængden af servicekald betragteligt. SGAV har etableret en hotline, som kan kontaktes, når der opstår fejl eller er behov for vejledning. SGAV forventer desuden at afholde webinar(er) om den gode ansøgning i 2. halvår 2025. SGAV afholder informationsdag om de forskellige tilskudsordninger forventeligt i september 2025.

Arealanvendelse efter udtagning	Usikkerhed om krav til rydningspligt og offentlig adgang efter udtagning reducerer lodsejerincitament til at indgå i arealomlægningsindsatsen.	Arbejdsgruppe	Notat om rammer for rydningspligt ved lodsejers deltagelse i arealomlægningsprojekt er under udarbejdelse i arbejdsgruppe og konklusioner forventes offentliggjort på SGAVs hjemmeside i 2025. Notat om rammer for offentlig adgang på lodsejers arealer er under udarbejdelse i arbejdsgruppe og konklusioner forventes offentliggjort i 2025.
Drikkevandsbeskyttelse	Usikkerhed om rammerne for kompensation i BNBO-områder reducerer lodsejerincitament til at indgå i arealomlægningsindsatsen.	Arbejdsgruppe	Notat om BNBO og kompensation er under udarbejdelse i arbejdsgruppen og offentliggøres foråret 2025. Arbejdsgruppen afklarer endvidere, hvor udbredt problemstillingen er, herunder hvor der er overlap mellem BNBO-områder og arealer til udtagningsprojekter i regi af grøn trepart.
Strandbeskyttelseslinjen	Sagsbehandlingstid i forbindelse med dispensationer fra strandbeskyttelseslinjen ift. minivådområder, kan reducere fremdriften i omlægningsindsatsen.	Under afklaring i MGTP i sammenhæng med afklaring af omfang og indhold af den mulige problemstilling.	MGTP afklarer i 2025 omfang og indhold af den mulige problemstilling i dialog med Miljø- og Ligestillingsministeriet, som er ressortansvarlig for de nærmere regler vedrørende strandbeskyttelseslinjen. Kystdirektoratet har offentliggjort en handlingsplan for effektiv sagsbehandling i Kystzoneforvaltningen.
Jordprisbekymring	Lodsejeres usikkerhed om fremtidig prisudvikling i jordpriser kan reducere fremdriften i omlægningsindsatsen.	Aftalekredsen	Der afventes politisk beslutning om udmøntning af Grøn Arealfond og ny kvælstofreguleringsmodel, hvilket forventes at medvirke til at skabe klarhed om rammevilkår og incitamenter for lodsejere.

Skovbyggelinjen	Sagsbehandlingstid i forbindelse med administration af dispensationer fra skovbyggelinjen kan reducere fremdriften i omlægning til skov/skovrejsning.	Under afklaring i MGTP i sammenhæng med kortlægning af den mulige problemstilling.	MGTP er i proces med at beskrive den mulige problemstilling, herunder omfang og betydning for omlægning til skov og skovrejsning.
Rekreative formål (multifunktionalitet)	Manglende tilskud til rekreative formål, formidling af natur mv. kan reducere lodsejerincitament til at indgå i arealomlægningsindsatsen.	Under afklaring i MGTP i sammenhæng med beskrivelse af den mulige problemstilling.	MGTP igangsætter proces med at beskrive den mulige problemstilling, herunder omfang og betydning for lodsejeres incitament til at indgå i arealomlægningsindsatsen, når der er truffet politisk beslutning om udmøntning af Grøn Arealfond og ny reguleringsmodel.
Arkæologiske undersøgelser	Manglende mulighed for at få tilskud til arkæologiske undersøgelser opstået i etableringsfasen kan forsinke eller sætte projekter i bero.	Under afklaring i MGTP i sammenhæng med beskrivelse af den mulige problemstilling.	MGTP er i proces med at beskrive den mulige problemstilling nærmere i dialog med Miljø- og Ligestillingsministeriet, som er ressort for de nærmere regler vedrørende finansiering af arkæologiske undersøgelser i forbindelse med vandløb.
Kompleksitet i tilskudsordninger	Flere forskellige ordninger med forskellige krav til fx tekniske forundersøgelser medfører kompleksitet, som kan reducere fremdriften i arealomlægningsindsatsen.	SGAV	SGAV undersøger i 2025 muligheder for simplificering af tilskudsmuligheder for vådområde- og lavbundsprojekter SGAV er bl.a. i proces med at gennemse krav til den tekniske forundersøgelse på tværs af ordningerne for VKP og KLP.